

Seemnete sertifitseerimise toimingud ja mahud (2006)

Vahur Mõttus

Mis on seemnete sertifitseerimine ? Seemne sertifitseerimise mõisted.

- Euroopa seemne sertifitseerimise agentuuri assotsiatsioon (**ESCAA**-European Seed Certification Agencies Association) www.escaa.org
- 1. Toode nimega SEEME sertifitseerimine
- 2. Ametliku kolmanda osapoole või usaldatud kolmanda osapoole poolt
- 3. Annab seemnete tunnuste osas garantii
 - Seemne sordiehtsus
 - Seemne sordipuhetus
 - Füüsikaline puhtus
 - Idanevus
 - Teiste liikide ja/või mittepeljundavate liikide puudumine
 - Karantiinsete haiguste puudumine
- 4. Põllupõhine sertifitseerimine tähendab nõudeid ja seemnepartii norme
- 5. Sertifitseerimine mis on kontrollitud nõuetega sisseseadele, tehnilise kvalifikatsiooniga ja soovituslikke meetoditega

Taimede paljundamise ja sordikaitse seadus § 73 lg 1

- Seemne sertifitseerimine on selle
 - põlvnemise
 - liigi- ja sordiehtsuse
 - liigi- ja sordipuhtuse
 - kvaliteedi vastavuse
 - pakendite sulgemise ja märgistamise**kontrollimine rahvusvaheliselt kehtestatud nõuete kohaselt.**
- Sertifitseerimise käigus tehakse
 - põldtunnustamine
 - proovide analüüsimine
 - järelkontrolli katsed

Miks on vaja seemet sertifitseerida?

- Sertifitseerimine annab seemnele lisaväärtuse -sertifitseeritud seemnepartii kvaliteet on kolmanda osapoole poolt kontrollitud/fikseeritud ja pakend plommitud.
- Sertifitseerimise protsess selekteerib välja nõuetele mittevastavused. (Efektiivse tootmise oluline tegur on kvaliteetne seeme)
- Paljundada saab üksnes sertifitseeritud seemet.
- § 104. lg 1 Sordilehte võetud sordi turustatav seeme peab olema sertifitseeritud.
- § 104. lg 2 Sertifitseeritavate taimeliikide loetelus nimetatud taimeliigi seeme mida turustatakse kontrollitava kategooria seemnena peab vastama selle kategooria seemne kohta kehtestatud kvaliteedinõuetele.

Kes on huvitatud seemnete sertifitseerimisest?

- Sordi omanik/säilitaja
 - Sordi omanik/säilitaja on sordi aretaja või isik, kes õiguslikul alusel on omandanud sordi omaniku õigused ja vastutuse.
- Sordi esindaja ?
 - Paljundab/toodab sorti lepingu alusel sordi omaniku või säilitajaga. Lepingust tulenevad piiratud õigused ja vastutus.
- Sordi tootja ?
 - Paljundab/toodab sorti lepingu alusel sordi omaniku / säilitaja või esindajaga. Lepingust tulenevad piiratud õigused ja vastutus.
- Sordi sertifitseerimisasutus ?
 - Kolmas pool kellelt sordi omanik/säilitaja/esindaja tellib sertifitseerimisteenust. Vastutab sertifitseerimisnõuetest kinnipidamise eest. Ei ole isemajandav.
- Sordi ostja/lõpptarbimiseks kasvataja

Seemnetootmise skeemid

- SE – supereliit
- E – eliit
- C – sertifitseeritud seeme MÜÜGISEEME
 - C1 – sertifitseeritud seemne I põlvkond
 - C2 – sertifitseeritud seemne II põlvkond
 - C3 – sertifitseeritud seemne III põlvkond
- TS – tarbeseeme MÜÜGISEEME
- ST – standartseeme MÜÜGISEEME

Seemne paljundamine lepingute alusel

- § 103. lg 2 Turustamiseks ei loeta teravilja-, sööda-, õli-, kiu- ja köögiviljakultuuri ning peedi seemne ning seemnekartuli üleandmist katsete tegemiseks, sealhulgas teadus- või aretustööks, või tootmiseks, kui sellega ei anta üle **omandiõigust** sellele seemnele või sellest saadud viljale.
- § 62. lg 1 Seemne või paljundusmaterjali tootmine käesoleva seaduse tähenduses on seemne või paljundusmaterjali paljundamine vegetatiivsel või muul viisil, töötlemine, säilitamine ja pakendamine turustamise eesmärgil.
- Supereliit- ja eliitseemet ei turustata vaid otsitakse lepingupartnerit tootmiseks (paljundamiseks, töötlemiseks, säilitamiseks, pakendamiseks)

Pakendamisloa omanikud, sordi esindajad, sordi omanikud/säilitajad

- Momendi seisuga on Eestis teravilja-, sööda-, õli-, kiu- ja köögiviljakultuuri ning peedi seemne osas
 - 149 pakendamisloa omanikku
 - 23 sordi esindajat
 - 2 sordi omanikku/säilitajat
- § 100. lg 2 Pakendaja või turustaja tagab, et pakendatud seemnepartii vastab selle kvaliteeti tõendavates dokumentides näidatud andmetele ja et müügipakendi sisu vastab selle etiketil märgitud andmetele.

Seemnepõldude tunnustamine (ha)

LIIK	2001		2002		2003		2004		2005	
	avaldusi/tunnustati		avaldusi/tunnustati		avaldusi/tunnustati		avaldusi/tunnustati		avaldusi/tunnustati	
Suvioder	3997	3789	4590	3929	4974	4744	5445	4980	4340	3798
Talioder	-	-	-	-	-	-	41	41	62	62
Kaer	535	512	891	673	763	706	595	586	310	289
Suvinisu	1007	951	1075	932	2473	2319	3037	2594	2586	2158
Talinisu	843	815	1302	1072	1261	1148	1227	1144	935	924
Talirukis	240	233	292	287	110	108	59	59	181	173
Triticale	140	123	154	153	284	280	65	65	44	44
Teravili kokku:	6762	6423	8304	7046	9865	9305	10469	9470	8458	7447
Kõrrelised heintaimed	373	356	689	628	696	657	785	726	1080	968
Liblikõielised heintaimed	416	352	332	277	344	287	598	520	708	508
Heintaimed kokku:	789	708	1021	905	1040	944	1383	1246	1788	1476
Põldhernes	175	153	230	214	106	106	342	321	395	318
Põlduba	20	17	13	13	12	12	1,5	1,5	2,8	2,8
Raps	113	112	157	154	128	115	205	179	252	219
Rüps	178	178	63	43	44	24	25	25	27	27
Valge sinep	-	-	-	-	45	45	-	-	-	-
Õlirõigas	-	-	-	-	-	-	24	24	-	-
Lina	30	30	22	22	12	12	30	30	49	46
Köögivil	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Kõik kokku:	8068	7622	9811	8398	11253	10564	12481	11298	10974	9538

SERTIFITSEERITUD SEEME (KG)

01.07.2002 - 30.06.2003

Suvioder	7 704 327
Kaer	1 215 190
Suvinisu	1 853 250
Talinisu	2 683 250
Talirukis	408 865
Tritikale	151 450
Teravili kokku	14 016 332

Põldhernes	231 810
Põlduba	7 500

Suviraps	199 230
Suvirüps	0
Talirüps	18 700
Õlirõigas	0
Lina	3 000
Õlikultuurid kokku	220 930

Aasnurmikas	7 278
Aas-rebasesaba	0
Harilik aruhein	16 552
Punane aruhein	16 320
Põldtimut	44 658
Karjamaa raihein	7 940
Üheaastane raihein	159 931
Itaalia raihein	0
Kerahein	260
Ohtetu luste	50
Päideroog	3,2
Sale aguhein	16
Kõrrelised kokku	253 008

Punane ristik	14 657
Roosa ristik	40
Valge ristik	400
Hübriidlutsern	1 762
Ida-kitsehernes	5 020
Valge mesikas	2 230
Liblikõielised kokk	24 109

Tomat	10,5
Aedhernes	1 050
Aeduba	0
Kõõgivilid kokku	1060,5

01.07.2003 - 30.06.2004

Suvioder	7 417 455
Kaer	1 001 000
Suvinisu	3 639 445
Talinisu	1 372 030
Talirukis	79 290
Tritikale	34 440
Teravili kokku	13 543 660

Põldhernes	114 800
Põlduba	10 000

Suviraps	131 760
Suvirüps	14 000
Talirüps	0
Õlirõigas	0
Lina	0
Õlikultuurid kokku	145 760

Aasnurmikas	5 360
Aas-rebasesaba	45
Harilik aruhein	7 905
Punane aruhein	8 810
Põldtimut	35 842
Karjamaa raihein	21 915
Üheaastane raihein	113 940
Itaalia raihein	0
Kerahein	610
Ohtetu luste	22
Päideroog	60
Sale aguhein	24
Kõrrelised kokku	194 533

Punane ristik	5 499
Roosa ristik	109
Valge ristik	0
Hübriidlutsern	1 196
Ida-kitsehernes	11 115
Valge mesikas	2 385
Liblikõielised kokku	20 304

Tomat	5
Aedhernes	1 445
Aeduba	0
Kõõgivilid kokku	1450

01.07.2004 - 30.06.2005

Suvioder	8 238 330
Kaer	1 525 222
Suvinisu	2 081 250
Talinisu	1 774 350
Talirukis	25 000
Tritikale	0
Talioder	132 600
Teravili kokku	13 776 752

Põldhernes	122 400
Põlduba	0

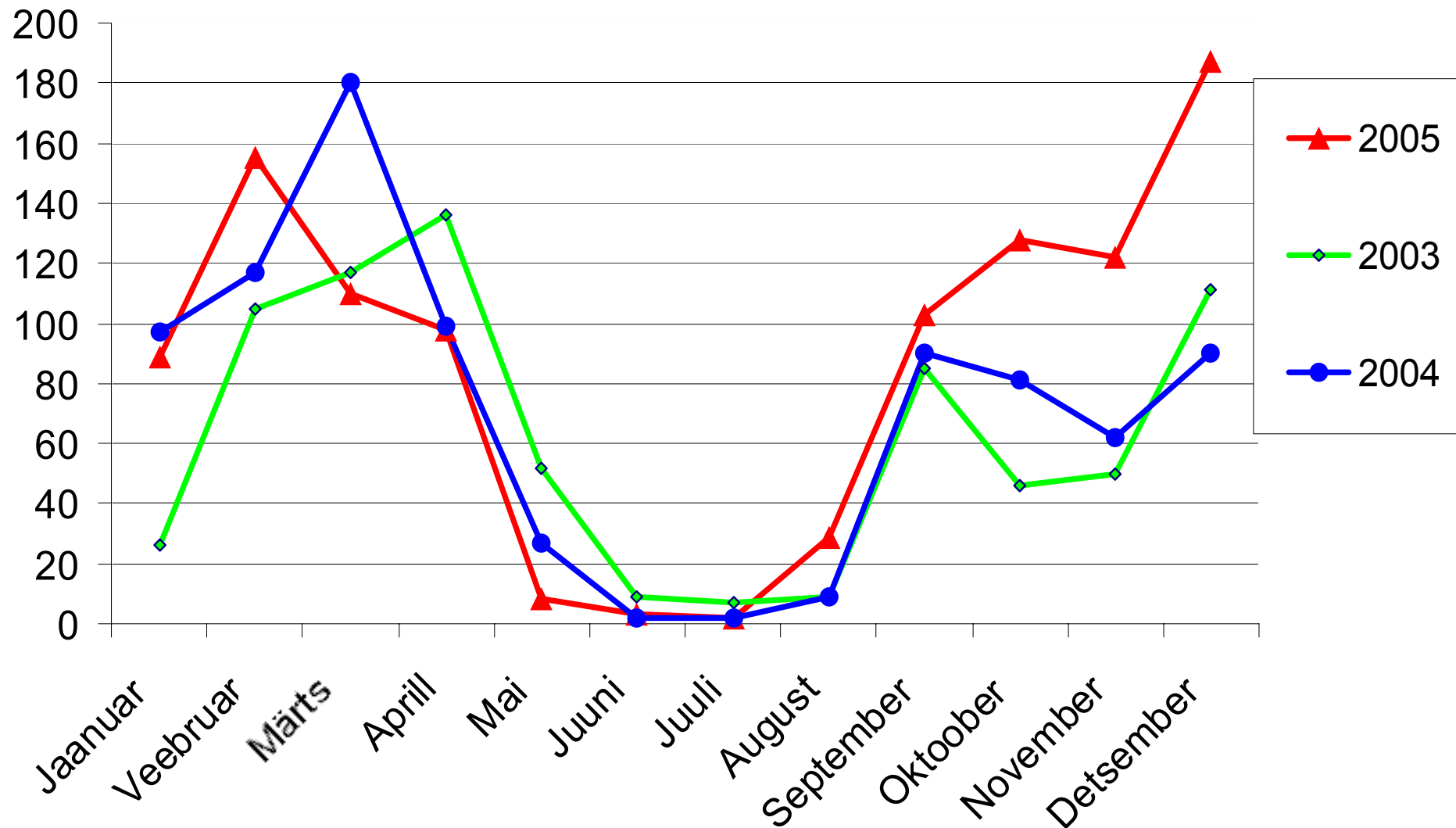
Suviraps	250 010
Suvirüps	9 400
Talirüps	0
Õlirõigas	4 000
Lina	0
Õlikultuurid kokku	263 410

Aasnurmikas	11 937
Aas-rebasesaba	20
Harilik aruhein	5 582
Punane aruhein	10 208
Põldtimut	35 861
Karjamaa raihein	46 374
Üheaastane raihein	55 700
Itaalia raihein	21 200
Kerahein	143
Ohtetu luste	0
Päideroog	0
Sale aguhein	12
Kõrrelised kokku	187 037

Punane ristik	1 446
Roosa ristik	0
Valge ristik	0
Hübriidlutsern	267
Ida-kitsehernes	5 691
Valge mesikas	375
Liblikõielised kokk	7 779

Tomat	0,3
Aedhernes	360
Aeduba	0
Kõõgivilid kokku	360,3

Sertifitseerimise mahud, seemnepartiid

Serti
doku

TAIMETOODANGU INSPEKTSIOON
Seemnete sertifitseerimise osakond
Teaduse2, Saku, 75501 Harjumaa, EESTI

**EL NÕUDED JA STANDARDID
SUPERELIITSEEME**

Partii nr : **EE04-50194**

Kultuur: **Suvioder**
Hordeum vulgare

Sort : **DANUTA**

Kategooria : **SE**

Idanevus % **92**

Puhtus % **99,9**

1000 seemne mass (g) : **46,2**

Netokaal (kg) : **800**

Proov on võetud: **Detsember 2004**

Pakendaja : **00/053**

TAIMETOODANGU INSPEKTSIOON
Seemnete sertifitseerimise osakond
Teaduse2, Saku, 75501 Harjumaa, EESTI

**EL NÕUDED JA STANDARDID
ELIITSEEME**

Partii nr : **EE04-21281**

Kultuur: **Põldtimut**
Phleum pratense

Sort : **TIKA**

Kategooria : **E**

Idanevus % **80**

Puhtus % **99,7**

1000 seemne mass (g) : **0,52**

Netokaal (kg) : **18**

Proov on võetud: **Detsember 2004**

Pakendaja : **04/179**

TAIMETOODANGU INSPEKTSIOON
Seemnete sertifitseerimise osakond
Teaduse2, Saku, 75501 Harjumaa, EE

**EL NÕUDED JA STANDARDID
SERTIFITSEERITUD SEEME**

Partii nr : **EE04-31236**

Kultuur: **Suvinisu**
Triticum aestivum

Sort : **BALDUS**

Kategooria : **C1**

Idanevus % **90**

Puhtus % **99,8**

1000 seemne mass (g) : **24,5**

Netokaal (kg) : **800**

Proov on võetud: **Aprill 2005**

Pakendaja : **99/005**

TAIMETOODANGU INSPEKTSIOON
Seemnete sertifitseerimise osakond
Teaduse2, Saku, 75501 Harjumaa, EE

**EL NÕUDED JA STANDARDID
SERTIFITSEERITUD SEEME**

Partii nr : **EE04-26363**

Kultuur: **Suvioder**
Hordeum vulgare

Sort : **ANNABELL**

Kategooria : **C2**

Idanevus % **91**

Puhtus % **99,8**

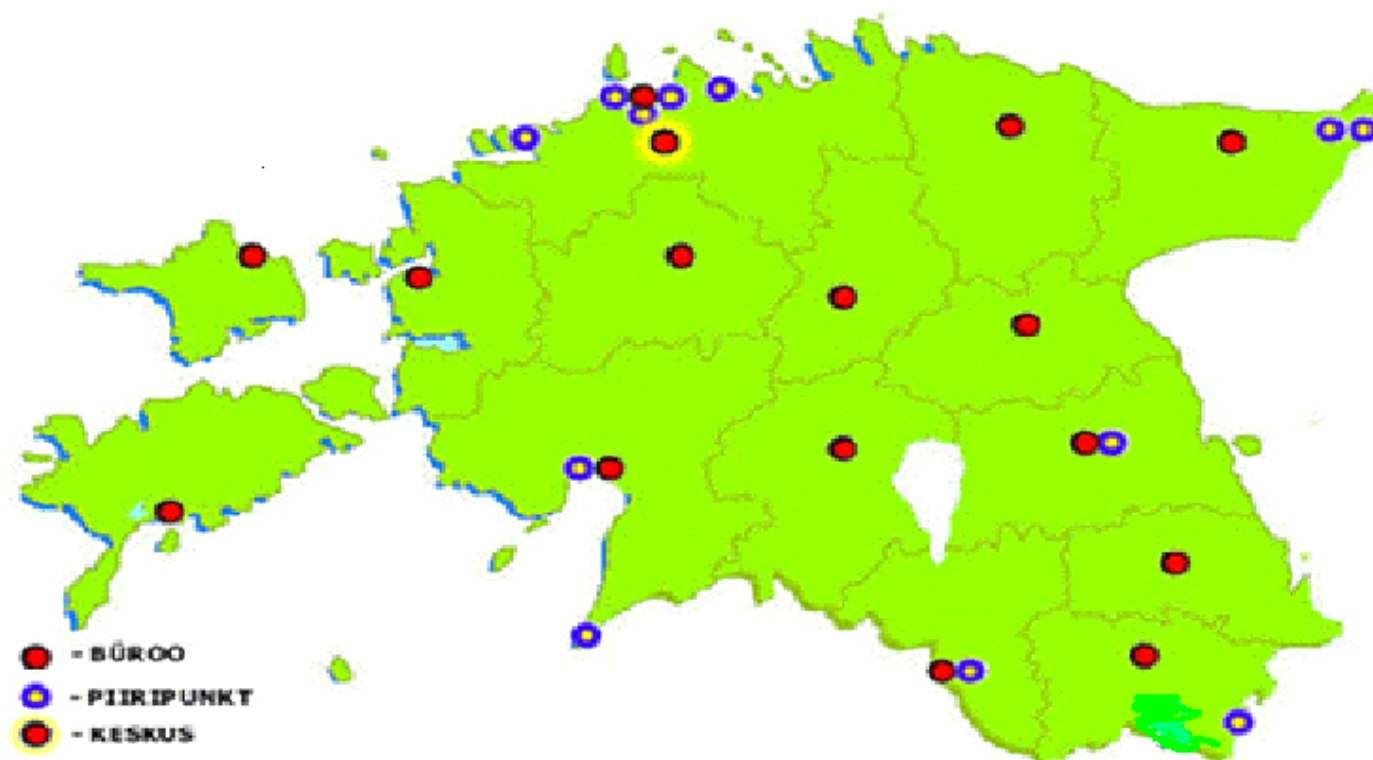
1000 seemne mass (g) : **37,2**

Netokaal (kg) : **700**

Proov on võetud: **Aprill 2005**

Pakendaja : **02/119**

Maakonna bürood ja piiripunktid

Täna tähelepanu eest

- vahur.mottus@plant.agri.ee
- www.plant.agri.ee